

Teresa GADEK-HAWLENA¹

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO²

Streszczenie. Na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oddziałuje wiele składowych, wśród których najważniejszy jest człowiek. Jego wiedza na temat poprawnego zachowywania się w różnych sytuacjach, zarówno codziennych, jak i stanowiących konsekwencje kolizji czy wypadków drogowych, jest bardzo ważna. Działania informacyjne w wymienionym zakresie podejmują organizacje pozarządowe, które zajmują się upowszechnianiem zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego, zasad pierwszej pomocy, udzielaniem wsparcia ofiarom wypadków drogowych. Realizacja tych celów nie byłaby możliwa bez posiadania odpowiednich zasobów finansowych. Artykuł przedstawia źródła finansowania organizacji pozarządowych pożytku publicznego, których celem lub jednym z celów są szeroko rozumiane działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo ruchu drogowego, organizacje pozarządowe, zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego

SOURCE OF FINANCES OF NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS OPERATING FOR THE IMPROVEMENT IN THE SAFETY OF THE ROAD TRAFFIC

Summary. Road safety is affected by many factors, the most important one being a human. His knowledge about the correct behaviour in different situations, both the everyday ones, and the ones being a consequence of collisions or traffic accidents, is very important. Information activities in the aforementioned scope are undertaken by non-governmental organisations which deal with the dissemination of road safety rules, first aid rules, and providing support to victims of road safety accidents. Implementation of these objectives would not be possible without the appropriate financial resources. The paper presents the sources of financing non-governmental public utility organisations whose main purpose or one of the purposes are broadly understood traffic safety measures.

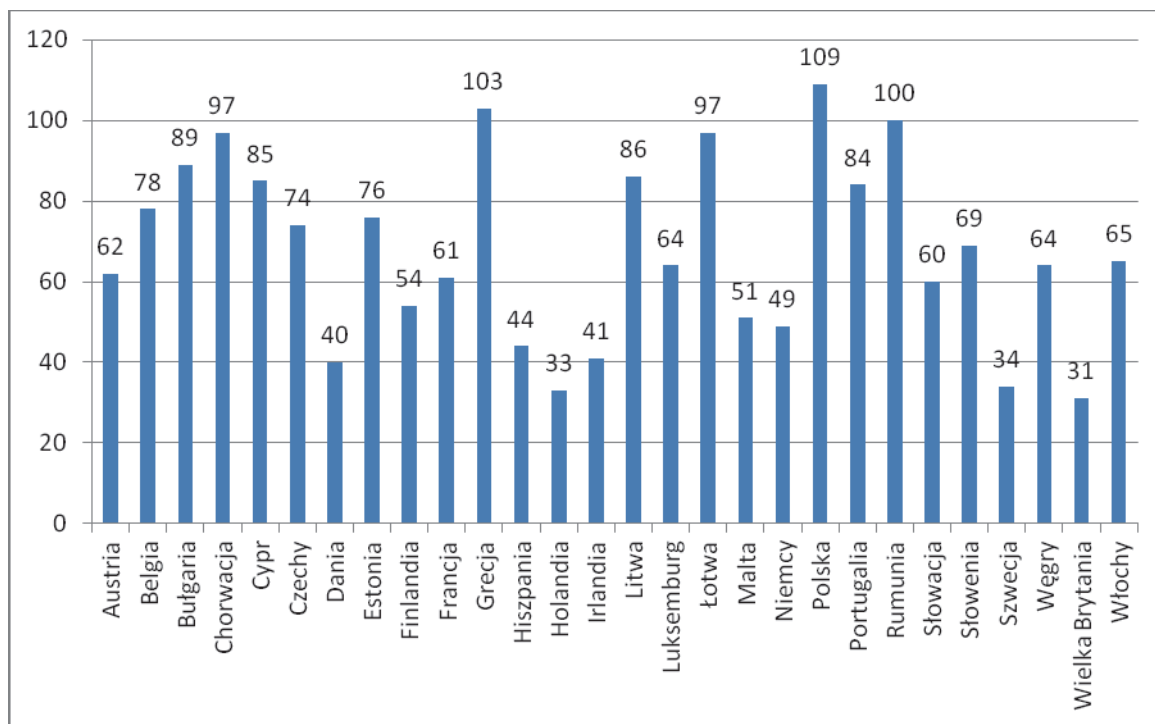
Keywords: safety of the road traffic, non-governmental organizations, road safety rules

¹ Dr T. Gądek-Hawlina, adiunkt, Katedra Transportu, Wydział Ekonomii, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, ul. 1 Maja 50, 40-287 Katowice, tel. (+4832) 2577530, gadek@ue.katowice.pl

² Do analizy przyjęto organizacje pozarządowe pożytku publicznego, których celem zasadniczym lub jednym z celów są działania na rzecz bezpieczeństwa w transporcie drogowym.

1. WPROWADZENIE

Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce stanowi jeden z ważniejszych, a zarazem trudnych do rozwiązania problemów. W porównaniu z państwami europejskimi Polska jest krajem, w którym liczby wypadków ogółem oraz zabitych na 1 mln mieszkańców są wysokie. Zagadnienie to zilustrowano na rys. 1.

Rys. 1. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych na 1 mln mieszkańców w 2011 r. w wybranych krajach europejskich

Fig. 1. Fatalities by million inhabitants in 2011

Źródło: http://ec.europa.eu/transport/road_safety/specialist/statistics/index_en.htm. 12.08.2014.

Dane ujęte na rys. 1 wskazują, że najwięcej osób w wypadkach drogowych w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców ginie w Polsce, Rumunii, Grecji, Chorwacji. Najlepiej sytuacja przedstawia się w takich krajach, jak: Wielka Brytania, Holandia, Szwecja, Dania.

Takie położenie powoduje, że niezbędne są działania różnych podmiotów – poza wprowadzeniem regulacji prawnych i aktywnością głównie policji istotne wydają się inicjatywy podejmowane przez organizacje pozarządowe. Organizacje trzeciego sektora (organizacje pozarządowe) mogą w ramach poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego prowadzić wiele działań o różnym charakterze, wspomagających osoby poszkodowane w dochodzeniu roszczeń czy opiece psychologicznej dla poszkodowanych w wypadkach i ich rodzin oraz działań prewencyjnych i związanych z udzielaniem pierwszej pomocy ofiarom wypadków. Jednak aby pomoc tych organizacji była efektywna, niezbędne jest posiadanie przez nie środków finansowych. Artykuł stanowi próbę określenia źródeł finansowania organizacji pozarządowych pożytku publicznego, których celem bezpośrednim lub jednym z celów są działania na rzecz szeroko rozumianego bezpieczeństwa w transporcie drogowym.

2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W POLSCE

Organizacją pozarządową jest osoba prawna lub organizacja niemająca osobowości prawnej, ale utworzona na podstawie przepisów ustaw, jeśli spełnia dwa warunki – nie jest

jednostką sektora finansów publicznych i nie działa w celu osiągnięcia zysków [1, s. 19].

Najpopularniejszą formą organizacji trzeciego sektora w Polsce jest stowarzyszenie. Zgodnie z ustawą z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach stowarzyszenie to dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeszenie o celach niezarobkowych [10, art. 2]. Stowarzyszenie może występować jako zwykłe – wówczas nie ma osobowości prawnej, a do jego założenia wystarczy działanie jedynie trzech osób, które muszą uchwalić regulamin oraz wybrać przedstawiciela reprezentującego to stowarzyszenie. Tego typu stowarzyszenie nie podlega obowiązkowi rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Fakt założenia stowarzyszenia musi być jednak zgłoszony na piśmie organowi nadzorującemu. Ponadto nie może ono powoływać terenowych jednostek organizacyjnych, łączyć się w związki stowarzyszeń, prowadzić działalności gospodarczej, przyjmować spadków, darowizn i zapisów ani utrzymywać się z dotacji czy korzystać z ofiarności publicznej. Stowarzyszenie zwykle powinno się utrzymywać jedynie ze składek członkowskich.

Natomiast stowarzyszenie rejestrowane ma osobowość prawną, a wraz z nią prawo bycia stroną wszelkiego rodzaju postępowań. Takie stowarzyszenia mogą zakładać terenowe jednostki organizacyjne, łączyć się w związki stowarzyszeń, przyjmować w poczet swych członków osoby prawne oraz korzystać z ofiarności publicznej i przyjmować dotacje od organów władzy państwowej i innych instytucji. Stowarzyszenie rejestrowane musi liczyć co najmniej 15 członków, a do jego powstania niezbędne jest uchwalenie statutu, który powinien zawierać informacje dotyczące nazwy stowarzyszenia, jego struktury organizacyjnej i sposobu wyboru władz. Statut musi także określać cele, do których realizacji powołano stowarzyszenie, oraz sposoby ich realizacji. Stowarzyszenie takie musi być zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym [7, s. 5–6].

Inną równie popularną formą organizacji pozarządowych jest fundacja, funkcjonująca na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach [9].

Zgodnie z zapisami tej Ustawy fundacja jest organizacją utworzoną dla celów społecznie lub gospodarczo użytecznych przez fundatora, czyli osoby fizyczne, niezależnie od ich obywatelstwa i miejsca zamieszkania, lub przez osoby prawne mające siedzibę w Polsce albo za granicą, które złożyły oświadczenie o ustanowieniu fundacji i uzyskały osobowość z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego [5, s. 10].

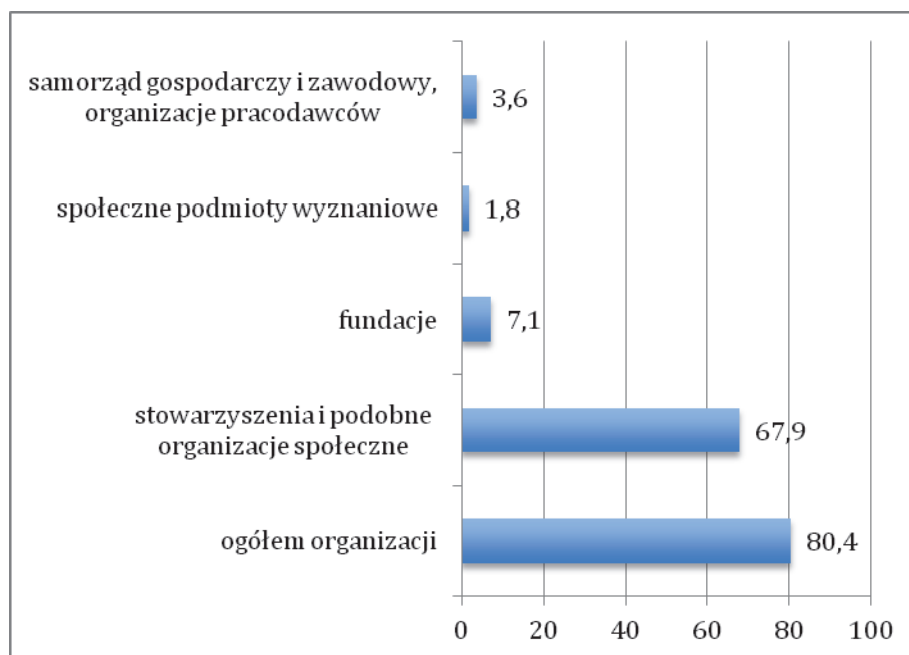
Zgodnie z wynikami badań SOF-1, prowadzonymi przez Główny Urząd Statystyczny, w 2010 r. najwięcej organizacji trzeciego sektora miało charakter stowarzyszenia (rys. 2). Jak wynika z badania SOF-1, według Głównego Urzędu Statystycznego na 95,9 tys. fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych oraz społecznych podmiotów wyznaniowych aktywnie działających było 80% podmiotów. W grupie stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych oprócz typowych stowarzyszeń (32,2 tys.) aktywność wykazywały stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe (18,4 tys.), ochotnicze straże pożarne (14,8 tys.) oraz koła łowieckie (2,5 tys.). Ponadto aktywnych było 7,1 tys. fundacji, 3,6 tys. organizacji samorządu gospodarczego i zawodowego oraz organizacji pracodawców, a także 1,8 tys. społecznych podmiotów wyznaniowych.

Ważną grupę objętych badaniem organizacji pozarządowych stanowiły organizacje mające status organizacji pożytku publicznego (OPP), których udział w badanej zbiorowości wyniósł 9%, przy czym najwyższy wykazywały fundacje – 23%, najniższy zaś jednostki samorządu gospodarczego i zawodowego oraz związki pracodawców – poniżej 0,5% [6, s. 2].

Podmioty trzeciego sektora zajmujące się bezpieczeństwem w transporcie drogowym można podzielić na cztery grupy:

- organizacje, których zasadniczym celem działalności są kwestie bezpieczeństwa ruchu drogowego (np. Fundacja Pomocy Ofiarom Wypadków Komunikacyjnych „Z Głębi Serca”, Stowarzyszenie „Bezpieczni na Drodze”, Krajowe Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, Fundacja „Bezpieczni w Ruchu Drogowym”),

- automobilkłuby, które poza działaniami na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego zajmują się problemami upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i sportu (np. Automobilklub Kędzierzyńsko-Kozielski, Automobilklub Ziemi Kłodzkiej, Automobilklub Beskidzki, Automobilklub Morski – Klub Obywatelski w Gdyni),
- organizacje podejmujące zagadnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa miasta, gminy czy powiatu (np. Stowarzyszenie „Bezpieczne Miasto Tarnobrzeg”, Fundacja „Bezpieczne Miasto”, Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat Janowski”, Stowarzyszenie „Przeworsk – Powiat Bezpieczny”),
- pozostałe organizacje, których jednym z wielu celów działalności jest bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Rys. 2. Struktura zbiorowości badanych podmiotów trzeciego sektora na dzień 31.12.2012 r. (w tys.)

Fig. 2. Structure of the community of studied subjects of the third sector for the 31.12.2012 (in thousand)

Źródło: Podstawowe dane o wybranych organizacjach trzeciego sektora w 2010 r., GUS, Warszawa 2013.

3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH POŻYTKU PUBLICZNEGO

Źródeł zasilania budżetu organizacji pozarządowych jest wiele. Ich podział, z uwzględnieniem różnych kryteriów klasyfikacji, przedstawia tablica 1.

Jak wynika z zestawionych w tablicy źródeł, organizacje pozarządowe mają różne możliwości finansowania działalności. Zasadnicze znaczenie dla organizacji pozarządowych poddanych badaniu mają przychody z prowadzonej przez nie działalności nieodpłatnej. Zagadnienie to ujęto w tablicy 2.

Na 12 analizowanych organizacji 9 uzyskiwało przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, 3 z odpłatnej działalności pożytku publicznego, 2 z prowadzenia działalności gospodarczej, 6 z działalności finansowej, 7 z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Przychód z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego stanowił najpoważniejsze źródło przychodów analizowanych organizacji. Nieistotne wpływy dotyczyły przychodów z działalności finansowej. Krajowe Centrum Bezpieczeństwa Ruchu

Drogowego czerpało największe korzyści z działalności gospodarczej, obejmującej działania sklasyfikowane wg PKD jako: 85.59 B – pozostałe pozaszkolne formy edukacji (gdzie indziej niesklasyfikowane, obejmujące między innymi kursy przygotowujące do egzaminu z wiedzy zawodowej, kursy pierwszej pomocy); 58.19 – pozostała działalność wydawnicza (wraz z udostępnianiem w trybie *on-line*) dotycząca katalogów, materiałów reklamowych, formularzy itp. oraz danych statystycznych i innych informacji; 90.02 Z – działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych³. Od 2003 r. organizacje pozarządowe mogą uzyskiwać przychody z przekazywania 1% podatku. Wtedy jednak niewielu podatników skorzystało z tej możliwości – ze względu na brak wiedzy. Niewiele też organizacji pożytku publicznego rozpoczęło procedury rejestracyjne przed 1 stycznia 2004 r. W związku z tym kwoty otrzymane z tego źródła przez organizacje zajmujące się problemami bezpieczeństwa ruchu drogowego były niewielkie, zapewne z powodu braku wiedzy o ich istnieniu oraz skali działania; dla porównania: Fundacja Anny Dymnej Mimo Wszystko – 6 224 868,13 zł, Fundacja TVN Nie jesteś sam 4 705 323,24 zł, a Fundacja Greenpeace Polska – 3 891 572,52 zł [12].

Tablica 1

Źródła pozyskiwania środków finansowych przez organizacje trzeciego sektora na prowadzenie działalności

Kryterium podziału	Źródło	Rodzaj środków
Metody zasilania	- bezpośrednie	- dotacje - darowizny
	- pośrednie	- ulgi i zwolnienia podatkowe - współdział budżetu w zasilaniu placówek w zamian za spełnienie określonych warunków
Zasięg	- krajowe	- środki rządowe, ministerstw, agencji rządowych - środki administracji lokalnej
	- zagraniczne	- środki zagranicznych organizacji pomocowych - fundusze pomocowe, np. PHARE, i inne środki unijne na realizację programów społecznych
Forma własności	- publiczne	- dotacje państwowe - dotacje samorządowe - ulgi podatkowe
	- prywatne	- darowizny - sponsoring - spadki i zapisy - kredyty i pożyczki - zbiórki publiczne, aukcje, loterie itp.
Dostępność dla podmiotu	- własne	- składki członkowskie - działalność gospodarcza (wynajem, sprzedaż usług itp.)
	- obce	- środki uzyskane od innych podmiotów lub osób fizycznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: J. Fudański, Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji *non profit* w Polsce, Difin, Warszawa 2013; K. Kietlińska, Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim, Difin, Warszawa 2010; A. Kolodey, Finansowanie sektora pozarządowego, [w:] Studia i prace kolegium zarządzania i finansów, SGH, Zeszyty Naukowe, nr 70, Warszawa 2006.

Ze środków publicznych skorzystały 4 z przedstawionych w tabeli organizacji. Były to środki z budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

³ http://www.stat.gov.pl/Klasyfikacje/_28.03.2014.

Tablica 2

Udział źródeł publicznych i prywatnych w finansowaniu działań organizacji pozarządowych pożytku publicznego zajmujących się problemami bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2012 r. (w PLN) – wybrane przykłady

Nazwa organizacji	Przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego	Przychody z działalności gospodarczej	Przychody z działalności finansowej	Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	Przychody ze źródeł publicznych	Przychody ze źródeł prywatnych	Przychody z innych źródeł
Stowarzyszenie „Bezpieczni na Drodze”	2 393,43			297,08	293,43	-	2 100,00	
Fundacja „Bezpieczni w Ruchu Drogowym”					17 375,57		324 417,62	7 080,78
Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Ofiarom Wypadków Komunikacyjnych i Zdarzeń Losowych „Ratujemy Życie”	72 051,17				776,30	4 964,16	66 670,71	-
Krajowe Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	41 528,43		424 165,01				28 030,00	
Fundacja Pomocy Ofiarom Wypadków Komunikacyjnych Z Głębi Serca	2 544,39			181,39	2 013,00		350,00	
Automobilklub Kędzierzyńsko-Kozielski	53 252,55			57,58			2 665,00	
Automobilklub Ziemi Kłodzkiej		380 542,18		3,52	1 326,70	78 000,00	59 658,11	13 329,75
Automobilklub Beskidzki	36 464,76	199 017,55	21 567,41			14 257,96	5 156,80	17 202,70
Klub Motorowy i Ratownictwa Drogowego „Nil” w Kolbuszowej		5 802,00					700,00	2 650,40
Automobilklub Morski – Klub Obywatelski w Gdyni	57 226,00			2,31	36 030,80		39 650,00	24 053,95
Automobilklub Biecki	30 877,00							
Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego Automobilklubu Chelmski	107 619,35			0,78	1 879,00	47 050,00	50 880,35	0,78

Źródło: http://sprawozdaniaioapp.mpips.gov.pl/_27.03.2014

Wśród źródeł prywatnych dominują darowizny od osób prywatnych (tablica 3).

Tablica 3

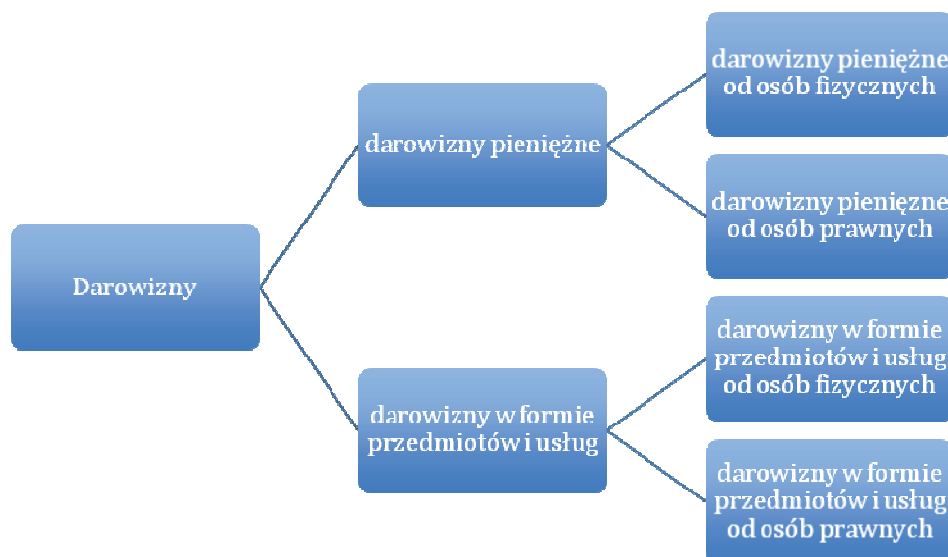
Podział przychodów organizacji pozarządowych ze źródeł prywatnych w 2012 r. (w PLN)

Nawa organizacji	Składki członkowskie	Darowizny od osób fizycznych	Darowizny od osób prawnych	Wpływy z majątku	Nawiązki sądowe	Ze świadczeń pieniężnych
Stowarzyszenie „Bezpieczni na Drodze”						2 100,00
Fundacja „Bezpieczni w Ruchu Drogowym”		2 000,00	65 200,00			257 217,62
Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Ofiarom Wypadków Komunikacyjnych i Zdarzeń Losowych „Ratujemy Życie”	360,00		9 860,71		56 450,00	
Krajowe Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego			28 030,00			
Fundacja Pomocy Ofiarom Wypadków Komunikacyjnych Z Głębi Serca					350,00	
Automobilklub Kędzierzyńsko-Kozielski	2 665,00					
Automobilklub Ziemi Kłodzkiej	10 530,00	41 950,00		7 178,11		
Automobilklub Beskidzki	4 480,00	676,80				
Klub Motorowy i Ratownictwa Drogowego „Nil” w Kolbuszowej	700,00					
Automobilklub Morski – Klub Obywatelski w Gdyni	11 850,00	7 500,00		20 300,00		
Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego Automobilklubu Chełmski	1 200,00	13 000,00	36 680,35			

Źródło: http://sprawozdaniaopp.mpips.gov.pl/_27.03.2014.

Dane zawarte w tablicy 3 świadczą o tym, że pozarządowe organizacje pożytku publicznego korzystają z wielu źródeł lub jednego źródła przychodów, gdy uwzględni się przychody ze źródeł prywatnych. Wśród źródeł prywatnych zasadnicze znaczenie mają składki członkowskie. Zgodnie z ustawą o stowarzyszeniach są one ustanawiane w statucie stowarzyszenia [10, art. 10] i stanowią obowiązkowe wpłaty członków stowarzyszenia na jego rzecz. Mają one zastosowanie w organizacjach typu członkowskiego, czyli stowarzyszeniach i związkach stowarzyszeń. Składki są zbierane zarówno w stowarzyszeniach rejestrowanych w KRS, jak i w stowarzyszeniach zwykłych, rejestrowanych w starostwie. Obowiązek płacenia składki wynika ze statutu organizacji. Płacenie składek stanowi jeden z najważniejszych obowiązków członków stowarzyszenia, a uchylenie się od niego może być podstawą wykluczenia z grona członków stowarzyszenia. Wyjątek stanowią członkowie honorowi, zwyczajowo zwalniani z tego obowiązku [18]. Składki mogą być przeznaczane na dowolny cel funkcjonowania z wyjątkiem działalności gospodarczej [4, s. 162].

Kolejnym istotnym źródłem są darowizny od osób fizycznych i prawnych. Umowa darowizny zobowiązuje darczyńcę do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swojego majątku [5, s. 56]. Darowizny mogą pochodzić z różnych źródeł i mogą mieć różną formę (rys. 4).

Rys. 3. Rodzaje darowizn

Fig. 3 Types of donations

Źródło: Opracowanie własne.

Jak wydać na rysunku 3, darowizny mogą mieć dwojaki charakter i mogą pochodzić od dwóch rodzajów podmiotów. Darowizny pieniężne od osób fizycznych oraz prawnych mogą być przekazywane na cele lub działania zgodnie ze statutem organizacji. Jeśli osoba fizyczna jednorazowo przekazuje organizacji *non profit* kwotę wyższą niż 15 000 zł, to organizacja informuje o tym urząd skarbowy oraz udostępnia tę informację do publicznej wiadomości. Z obowiązku poinformowania urzędu skarbowego zwolnione są organizacje o przychodach za dany rok niższych niż 20 000 zł. W przypadku darowizny powyżej 35 000 zł bez względu na wysokość osiąganych przychodów organizacja *non profit* informuje urząd skarbowy oraz udostępnia informację publicznie.

Darowizny celowe to takie, których cel musi być zawarty w statucie organizacji, a informacja o darowiznie – tak jak w poprzednich przypadkach – musi być podana do publicznej wiadomości [15]. Otrzymanie darowizny w postaci darów rzeczowych lub usług umożliwia przeznaczenie jej przez organizację na realizację celów statutowych. Każda otrzymana darowizna powinna być potwierdzona odpowiednim dokumentem, jej wartość – oszacowana oraz ewidencjonowana, a jej sprzedaż nie może być prowadzona jako działalność odpłatna [16]. W sytuacji gdy organizacja pozarządowa otrzymuje darowiznę rzeczową od osoby prawnej będącej płatnikiem VAT, powinna otrzymać fakturę lub umowę – ze względu na konieczność rozliczenia przez darczyńcę podatku VAT. Jeśli organizacja zawiera umowy barterowe, to robi to w ramach prowadzonej działalności odpłatnej lub działalności gospodarczej [17].

W przypadku dwóch z prezentowanych organizacji pojawiły się nawiązki sądowe. Zgodnie z przepisami kodeksu karnego nawiązka sądowa stanowi jeden z pieniężnych środków karnych [8, art. 39]. Nawiązka to dodatkowa kara pieniężna, którą orzeka sąd za popełnienie przestępstwa i wykroczenie przeciwko życiu lub zdrowiu, przeciwko środowisku lub za przestępstwo drogowe [18]. Nawiązka może być orzekana na rzecz np. stowarzyszenia, którego podstawowym celem statutowym jest spełnienie świadczeń na cele bezpośrednio związane z: ochroną zdrowia, ochroną środowiska, ustaleniem pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych. Stowarzyszenie może wówczas wykorzystać środki na wskazany cel. Nawiązka sądowa powoduje, że organizacje pozarządowe są zobowiązane do sporządzenia i przekazania ministrowi sprawiedliwości

rocznych sprawozdań dotyczących wykorzystania środków w terminie do 20 lutego roku następującego po roku, w którym je otrzymały, oraz mają obowiązek wyodrębnienia tych środków w ewidencji księgowej [5, s. 56]. Organizacje korzystające z nawiązek sądowych podlegają bezpośrednio ministrowi sprawiedliwości. Żadna z analizowanych organizacji nie uzyskała przychodów z ofiarności publicznej ani ze spadków i zapisów.

4. PODSUMOWANIE

Powyższa analiza dowodzi, że trzeci sektor, jak powszechnie nazywane są organizacje pozarządowe, pełni ważną funkcję w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa w transporcie drogowym. Ze względu na różnorodność podejmowanych działań trudno jednoznacznie określić liczbę podmiotów podejmujących tę problematykę, jednak wydaje się, że liczba ta ciągle wzrasta zgodnie z ogólną tendencją panującą w tym sektorze. Każda organizacja ma środki finansowe na prowadzenie działalności. Ich wysokość jest bardzo różna i zależy od charakteru organizacji, liczby członków, wielkości terenu, na którym funkcjonuje. Z przeprowadzonej analizy wynika, że pozarządowe organizacje pożytku publicznego najczęściej uzyskują przychody z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego, z 1% podatku od osób fizycznych oraz darowizn od osób prawnych i fizycznych. Marginalne znaczenie mają przychody z działalności finansowej. Żadna z omawianych organizacji nie osiągnęła przychodu ze środków europejskich w rozumieniu Ustawy o finansach publicznych, środków budżetu państwa, z dotacji na fundusze celowe, ofiarności publicznej, spadków ani zapisów. Celowe byłoby podjęcie działań przez organizacje pozarządowe powodujących wzrost zainteresowania współpracą przez organy administracji centralnej oraz unijne, które przekładałoby się na zmiany w finansowaniu działań związanych z bezpieczeństwem w transporcie drogowym.

Bibliografia

1. Arczewska M., Nie tylko jedna ustawa. Prawo o organizacjach pozarządowych, Instytut Praw Publicznych, Warszawa 2009.
2. Fudański J., Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit w Polsce, Difin, Warszawa 2013.
3. Kietlińska K., Rola trzeciego sektora w społeczeństwie obywatelskim, Difin, Warszawa 2010.
4. Kolodey A., Finansowanie sektora pozarządowego, [w:] Studia i prace kolegium zarządzania i finansów, SGH, Zeszyty Naukowe, nr 70, Warszawa 2006.
5. Ogonowski A., Gibalska A., Fundacje i stowarzyszenia – funkcjonowanie i opodatkowanie, Forum Doradców Podatkowych, Wszechnica Podatkowa, Kraków 2013.
6. Podstawowe dane o wybranych organizacjach trzeciego sektora w 2010 r., GUS, Warszawa 2013.
7. Praktyczny poradnik dla organizacji pozarządowych, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych_pdf.
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, Dz.U. 1997.88.553 z późn. zm.
9. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach, Dz.U. 1991.46.203 z późn. zm.
10. Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, Dz.U. 1989.20.104 z późn. zm.
11. http://ec.europa.eu/transport/road_safety/specialist/statistics/index_en.htm. 12.08.2014.
12. <http://www.stat.gov.pl/Klasyfikacje/>, 28.03.2014.
13. <http://sprawozdaniaopp.mpips.gov.pl/>.

14. [http://www.ffi.org.pl/pliki/file/Skąd%20organizacje%20czerpią%20fundusze%20na%20swoje%20działania%20\(23\).pdf](http://www.ffi.org.pl/pliki/file/Skąd%20organizacje%20czerpią%20fundusze%20na%20swoje%20działania%20(23).pdf), 10.11.2013.
15. <http://poradnik.ngo.pl/x/823980>, 11.12.2013.
16. <http://poradnik.ngo.pl/x/824001>, 11.12.2013.
17. http://poradnik.ngo.pl/x/824001_ 12.12.2013.
18. [http://www.ffi.org.pl/pliki/file/Skąd%20organizacje%20czerpią%20fundusze%20na%20swoje%20działania%20\(23\).pdf](http://www.ffi.org.pl/pliki/file/Skąd%20organizacje%20czerpią%20fundusze%20na%20swoje%20działania%20(23).pdf)_ 10.11.2013.